

БОГОРОДЧАНИ

Івано-Франківська область

КЛЮЧОВІ ОБ'ЄКТИ

1) Домініканський монастир (костел, палати духовенства й келії, мур із брамою).

ОПИС КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Візитівка міста Богородчани (перша письмова згадка – 1441 року) – Домініканський костел (1742). Гроші на його зведення надала графиня Констанція з Трусколаських Потоцька, вдова великого підскарбія коронного Домініка Потоцького, за наказом якої його і спорудили. Цей могутній рід володів Богородчанами ще з II пол. XV ст. Попередником (із 1691 р.) костелу був дерев'яний храм. Навколо будови оселилася група дрібної шляхти й кілька десятків ремісників з Польщі. Костел став центром окатоличення населення.

У I пол. XVIII ст. на околицях містечка діяли загони опишків (серед них і мешканці Богородчан). 1744 року опишки на чолі з Олексом Довбушем здійснили штурм фортеці в містечку, захопили багато зброї, а також знищили реєстри податків, орендні договори тощо.

Існує переказ, що коли Довбуш ішов на цей замок, то дорогою завернув у сусіднє с. Ляхівці (Підгір'я) до своєї любаски. Жінка підступно повідомила паню каштелянову Подлянську про намір напасти на замок. Пані встигла втекти, а згодом добре заплатила тій молодиці за врятування, а ляховецькій громаді подарувала толоку (поле). Графиня Потоцька втекла каретою підземними ходами, які проходять під річкою Бистриця Солотвинська та через усе селище до Домініканського костелу. Ці тунелі збереглися досі.

ОБ'ЄКТИ СПІЛЬНОЇ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОЇ ТА БАГАТОКУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Домініканський монастир (742-1762), належить громаді Римо-католицької церкви.

ПОРАДИ ТУРИСТАМ

Богородчанський туристично-інформаційний центр: смт Богородчани, вул. Шевченка, 65. Тел.: +38 (03471) 2-15-31, 2-11-68.

Популярними серед туристів є:

1. Римо-католицький костел отців Домініканців. Існує

архітектурна пам'ятка XVII століття – костел отців Домініканців. Храм зведений 1691 року на кошти власника Богородчан Станіслава-Кости Косаковського (чоловіка графині Катерини Потоцької). Дерев'яне приміщення костелу впродовж 1742-1761 років замінили мурованим з елементами бароко.

2. Манявський водоспад. За 7 км від центру с. Манява є Манявський водоспад, один із найвищих на Прикарпатті. Це гідрологічна пам'ятка природи, утворена трьома порогами гірської річки Манявка. Найвищий поріг сягає 18 м.

3. Скит Манявський. Поблизу с. Манява розташований найдавніший в українських Карпатах діючий православний монастир – Скит Манявський (пам'ятка архітектури XVII століття). Заснований уродженцем Тисмениці Йовом Княгиницьким 1611 року (за іншими джерелами, 1606-го). Скит вважався третьою найвизначнішою богословською школою після Острозької та Києво-Могилянської академії, славився своєю унікальною бібліотекою. За часів Австрії монастир зазнав значної руйнації.

4. У селі Старуна Богородчанського району на західному березі річки Великий Луковець, у передгір'ї Горгани, геологічні породи утворюють складний тектонічний перегин, на вершині якого вулкан (висота конуса близько 3 м і довжина глинистих потоків 10-60 м).

ЩО ПОЧИТАТИ ПРО МІСЦЕВІСТЬ ТА ПАМ'ЯТКИ

Богородчани // KARPATY.INFO. URL: <https://www.karpaty.info/ua/uk/if/bg/>

Богородчани // Відпочинок у Карпатах: проєкт. URL: <https://karpaty.life/uk/guide/ivano-frankivska-oblast/bogorodchanskyi-rayon/bohorodchany.html>

Пам'ятки. Богородчанський район // UA.IGotoWorld: туристичний портал. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_catalog/388633-1-attractions-bohorodchanskyi-raion.htm

Туристичні маршрути та тури // Богородчанська РДА: офіційний сайт. URL: http://bogorda.if.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=139&Itemid=120

Федоляк І. 10 найцікавіших місць Богородчанського району // Галицький кореспондент. 15.05.2016. URL: http://gk-press.if.ua/10-najtsikavishyh-mists-bogorodchanskogo-rajonu/?fbclid=IwAR3NYnAc3tCwaLAH_Yk-C5uBSxOS3MbY4S9bS7bOHrFYIzhgsQCsjZWolFK4

ДОМІНІКАНСЬКИЙ МОНАСТИР

Пам'ятка архітектури
національного значення

Охоронний номер: № 234-Н/0, № 234-Н/1, № 234-Н/2,
№ 234-Н/3

Тип об'єкта: Споруди

Вид об'єкта: Об'єкт архітектури

Попередня назва об'єкта: Костел отців Домініканців

Сучасна адреса: 77701, Івано-Франківська обл., смт
Богородчани, вул. Шевченка, 61

Історична адреса: Богородчани, вул. Йозефа

Геолокація: 48.914962, 24.699888

Авторство: Теодор Мар'ян Тальовський (польський
архітектор)

Датування об'єкта: 1742 р.

Стан пам'ятки: Задовільний стан

МАТЕРІАЛИ І ТЕХНІКА ВИКОНАННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІКИ ВИКОНАННЯ

Побудований у стилі бароко на місці дерев'яного, зведеного 1631 року. Сучасне барокове завершення веж з'явилося в II пол. XIX ст. Значні реставраційні роботи проведені в 1904-1905 роках (архітектор Т. Тальовський). Повністю замінені завершення веж зі збереженням старих форм, інтер'єр отримав нове мальовниче оздоблення.

Костел – цегляна, тринефна, шестистовпна базиліка з квадратним пресбітерієм і двома вежами на головному фасаді. Головний фасад оформлений пілястрами коринфського ордера й розвиненими карнизами. Центральну частину двосхилим даху вінчає барокова сигнатура.

ІСТОРІЯ ОБ'ЄКТА

Костел у Богородчанах споруджено за наказом графині К. Потоцької. Навколо нього оселилися дрібна шляхта й кілька десятків ремісників із Польщі. Костел став центром окатоличення місцевого населення.

Храм сильно постраждав під час Першої світової війни. Відбудова комплексу тривала в 1928–1933 роки. Поряд із костелом розташовані митрополичі палати духовенства.

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ЦІННІСТЬ ПАМ'ЯТКИ

Завдяки оригінальному поєднанню історико-архітектурної, містобудівної спадщини римо-католицької громади

костел внесено до пам'ятки містобудування та архітектури національного значення.

У ньому містився образ коронованої діви Марії (на лівій руці – дитина, у правій – скіпетр), який віруючі вважали чудотворним. Розміри ікони – 110x76 см, написана на полотні.

ЯК ОБ'ЄКТ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ СЬОГОДНІ

Не використовується, однак з вересня 2020-го планується проведення богослужінь для римо-католицької громади й відкриття доступу для туристів.

ЯК ВІДВІДАТИ

Вхід – за попередньою домовленістю з селищним головою.

У приміщенні костелу – розписані стіни, сходи в підземні катакомби та вихід на балкон.

ПОВ'ЯЗАНІ ОБ'ЄКТИ ТА/АБО НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

Домініканський костел (до нього втікала на кареті графиня Потоцька підземними ходами, які проходять під річкою Бистриця Солотвинська через усе селище. Тунелі збереглися досі).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Богородчани // Замки та храми України.

URL: <https://castles.com.ua/bohor.html>

ВІДЕО

Богородчани – кляштор домініканів (PLUAzdrona).

URL: https://www.youtube.com/watch?v=rlBy_pH_Ke4